

Câu chuyện thời sự:

Vì sao lại có nhiều người rất “mê” bà Sarah Palin?

Minh Thu

Khó ai phủ nhận sự kiện bà cựu Thống đốc Alaska kiêm ứng cử viên phó tổng thống Sarah Palin của đảng Cộng Hoà là một nhân vật gây nhiều ồn ào đáng chú ý nhất. Kể từ khi bà Palin được ông John McCain bất ngờ lựa chọn để từ một chính trị gia hạng C thuộc loại vô danh tiểu tốt ở một tiểu bang xa xôi và nghèo nàn bỗng một sớm một chiều trở thành nhân vật nổi đình nổi đám nhất, tạo được sự kích động hăng hái nơi cử tri phe Cộng Hoà và trở thành trung tâm điểm thu hút người dân đến tham dự những nơi bà xuất hiện.

Nhiều người có thể bình luận về những lý do vì sao sự xuất hiện của bà Sarah Palin gây nhiều chú ý và cũng khiến cho làng báo cũng tốn nhiều giấy mực, tương tự như việc cô đào bốc lửa Anna Nicole Smith năm xưa cũng thường lôi cuốn sự chú ý của nhiều người, dù rằng với lý do chính là do tính hiếu kỳ để xem mặt mũi của nhân vật ấy đặc biệt ra sao.

Sự chú ý tò mò đối với bà Palin có gần như tương tự với trường hợp của những cô đào nổi tiếng khác hay không, chuyện đó có thể là đề tài cho nhiều người tranh luận, nhưng nói chung người dân Mỹ có lẽ xuê xoa và dễ tính nên không cần chú ý vào chi tiết, chỉ cần biết ai nổi tiếng và tạo được sự chú ý nhiều thì bỗng chốc trở thành một thứ “siêu sao”, và có rất nhiều “fan” ái mộ như thần tượng, dẫu rằng khó có ai dám đoán chắc rằng bà Palin được nhiều người nể trọng về sự thông minh, tài giỏi và kiến thức uyên bác của một nữ chính trị gia như các tên tuổi cỡ Hillary Clinton hoặc Condoleezza Rice, nhất là sau khi bà đã có phản ứng “đỡ người ra” đến ghen lời không biết trả lời ra sao khi nhà báo Katie Couric đã phỏng vấn trên truyền hình rằng bà thường đọc những sách báo nào.

Tuy nhiên, đó là những chuyện trong quá khứ, hiện giờ bà Palin là một ngôi sao sáng được nhắc đến nhiều trong những tin tức thời sự nước Mỹ trong tuần này với những “sô” xuất hiện trên nhiều chương trình truyền hình để quảng cáo cho cuốn sách hồi ký tự truyện mới được phát hành có tựa đề là “*Going Rogue: An American Life*”. Ngày phát hành chính thức của cuốn sách là ngày thứ Ba 17-11, tuy nhiên từ vài tuần lễ trước đó, cuốn sách đã được nhiều người bàn tán đến và đã được nằm trong danh sách những cuốn sách được coi là bán chạy nhất (*best-seller*). Và bà Palin cũng đã không bỏ lỡ cơ hội để tổ chức thật rầm rộ và thành công chiến dịch quảng cáo này xuyên qua nhiều thành phố trên nước Mỹ bằng một chuyến xe buýt đặc biệt sơn hình giống với bìa cuốn sách, tạo một không khí giống như chiến dịch vận động tranh cử để quảng cáo cho tên tuổi của các chính trị gia.

Vì thế nên trong ngày đầu tiên xuất hiện trước công chúng tại khu thương xá Woodland Mall ở thành phố Grand Rapids thuộc tiểu bang Michigan, người ta đã không ngạc nhiên khi thấy có cả ngàn người đã chịu khó đứng xếp hàng trước cửa tiệm sách Barnes & Noble để được mua sách và được thần tượng của mình ký tặng sách để làm quà kỷ niệm. Một số các cô sinh viên đã không ngần ngại bỏ lớp học, một số người xin nghỉ việc làm trong ngày và sẵn sàng đứng xếp hàng chờ qua đêm trước cửa tiệm sách để được biết chắc mình nằm trong số những người đầu tiên được diện kiến tác giả. Và đám đông đã đồng loạt hô to tên “Palin! Palin!” để được thoả mãn khi chiếc xe buýt chở phái đoàn đổ xuống bãi đậu xe với sự xuất hiện của bà Sarah Palin khi phát biểu: “*Tôi không thể nào diễn tả nổi cho quý vị biết sự vui mừng của tôi khi được trở lại Michigan. Alaska và Michigan có rất nhiều điểm tương đồng, với thú vui đi săn và đi câu, với những bà mẹ hockey (hockey moms) và nói chung là những người dân cần cù, yêu nước đang có mặt tại nơi đây.*”

Câu chuyện thời sự

Rõ ràng là những lời nói bộc trực, không cần cầu kỳ, trau chuốt, nhưng bình dân và đi thẳng vào vấn đề để lấy lòng những người nghe. Mặc dù ít ai để ý đến chi tiết vì sao tiểu bang Michigan lại được chọn là nơi xuất phát của buổi trình diễn đầu tiên của cuốn sách hồi ký. Thật ra ngay cái tựa đề “*Going Rogue*” cũng dính líu nhiều đến một sự kiện liên quan đến thời sự chính trị tại Michigan trong cuộc vận động tranh cử tổng thống vào năm ngoái. Từ ngữ này là do bà Palin đã mượn lại lời phê bình vào lúc cuối của mùa vận động năm ngoái từ một phụ tá cho ông McCain khi nhận xét về thái độ của bà phó Palin vào lúc đó muốn vượt ra khỏi những ràng buộc mà bộ tham mưu của ông McCain đã tìm cách giới hạn và không cho bà được tự do phát biểu với giới truyền thông mà cần phải học thuộc những bài bản do các phụ tá và cố vấn của ông McCain đã sửa soạn kỹ lưỡng, vì không tin tưởng hoặc lo sợ bà sẽ vấp phải nhiều sơ hở và lỗi lầm vì thiếu kinh nghiệm (và điều này đã được chứng minh không sai sau đó).

Nhiều người đứng xếp hàng dài tại tiệm sách Barnes & Noble để được mua sách và có chữ ký của bà Sarah Palin.

Lý do là vì vào lúc đó bộ tham mưu của phe Cộng Hoà đều đã nhìn thấy trước (dựa vào những cuộc thăm dò trong nội bộ) là họ đã thua xa liên danh đối thủ trên 10 điểm và không có cách gì để kéo lại khoảng cách, nói gì đến hy vọng lật ngược được thế cờ. Trong toan tính chiến lược đó, các phụ tá của ông McCain quyết định bỏ rơi tiểu bang này, coi như chấp nhận thua cuộc, và giành ngân quỹ và nỗ lực vào một số các tiểu bang ngang ngửa quan trọng khác. Tuy

nhiên, bà Palin đã không nhìn ra điều này, và đã ngạc nhiên, sau đó là bức mình, khi thấy các viên chức trong ban vận động đã không cho bà xuất hiện tại tiểu bang này để vận động, và đã trách họ là đã quyết định đầu hàng quá sớm.

Không ai phủ nhận là bà Sarah Palin được coi như là một trong những chính trị gia ăn khách nhất hiện nay bên đảng Cộng Hoà, vốn đang lâm vào cơn khủng hoảng lãnh đạo vì không có khuôn mặt nào sáng giá sau cơn thảm bại trong cuộc bầu cử vào cuối năm 2008. Những lần xuất hiện của bà Palin bao giờ cũng thu hút đông đảo người đến xem, những lời phát ngôn của bà bao giờ cũng được nhiều người nhắc đến và tường thuật lại, dẫu rằng điều đó có là những lời “lộng ngôn” hết sức vô lý và hoang đường, hoặc do óc tưởng tượng phong phú của bà dựng đứng lên và gán ghép để đổ tội cho chính quyền Obama hoặc chính quyền nói chung.

Chẳng hạn như trong một cuộc xuất hiện trước khoảng 5,000 người thuộc thành phần chống phá thai tại tiểu bang Wisconsin hồi cuối năm ngoái, bà Palin đã đem ra kể một giai thoại rằng Bộ Tài Chánh Hoa Kỳ có ý định bỏ đi hàng chữ “*In God We Trust*” trên những đồng bạc trị giá một Mỹ-kim. Thật ra đây chỉ là một loại tin vụn vặt và đã được bóp méo từ lâu, nhưng vẫn được bà Palin đem ra xào nấu lại để tung ra hầu khích động đám đông nông nổi vốn dễ tin và dễ bức tức trước những tin cho rằng chính phủ coi như sẵn sàng tước bỏ những hình ảnh và giá trị về tôn giáo, và từ đó sẵn sàng ủng hộ bà Palin được coi như là một chính trị gia can đảm dám đứng lên chống lại những thế lực của chính quyền để bảo vệ niềm tin tôn giáo.

Trên trang mạng thông tin Facebook của mình, bà Palin đã không ngần ngại cáo buộc vô bằng chứng về những cái gọi là “hội đồng kết tử” (*death panels*) trong hồ sơ cải tổ bảo hiểm y tế khiến cho các viên chức trong

Câu chuyện thời sự

chính quyền Obama phải vất vả tìm đủ cách để phủ nhận là hoàn toàn vô căn cứ vì vẫn có nhiều người lầm tin, kể cả nhiều ông bà nhà báo ủng hộ phe Cộng Hoà (trong đó có khá nhiều các nhà báo gốc Việt).

Trong một cuộc bầu cử đặc biệt để điền khuyết một chức vụ dân biểu liên bang tại một đơn vị ở phía bắc tiểu bang New York, bà Palin cũng tự động nhập cuộc để đánh bóng cho hình ảnh cương quyết bảo thủ của mình bằng cách lên tiếng ủng hộ cho một nhân vật vô danh tiểu tốt nhưng có thành tích cực hữu và chê bai nhân vật do đảng Cộng Hoà tại địa phương lựa chọn. Sự kiện này khiến nhiều nhân vật bảo thủ khác bên đảng Cộng Hoà cũng nhảy vào “ăn có” theo để chứng tỏ thành tích bảo thủ của mình đối với cử tri cực hữu, vốn là thành phần cử tri trung kiên, to mồm và siêng năng đi bỏ phiếu nhất trong các kỳ bầu cử sơ bộ để khuyhn loát các chính trị gia trong đảng Cộng Hoà.

Hình bìa trên tuần báo Newsweek

Trong cuộc bầu cử năm 2008, nhiều nhân vật kỳ cựu của đảng Cộng Hoà đã phải than thảm và đưa ra lời cảnh cáo về ảnh hưởng tai hại trong sự chọn lựa quá kỳ cục và tệ hại của ông McCain. Bình luận gia bảo thủ David Brooks trên tờ báo New York Times, trước đó đã hết lời ca ngợi ông McCain, nhưng cũng đã phải la lớn rằng nhân vật Palin là “*một căn bệnh ung thư chết người cho Đảng Cộng Hoà*”. Một nhà báo bảo thủ khác giữ mục bình luận trên tờ Wall Street Journal là Peggy Noonan, đã không ngần ngại gọi bà Palin là “*một thứ thuốc mê và đã không đủ tiêu chuẩn ngay từ lúc đầu*”. Còn ông Steve Schmidt, cựu trưởng ban vận động cho liên danh McCain, đã đưa ra lời cảnh cáo thẳng thừng rằng nếu như bà Palin mà được đảng Cộng Hoà đề cử trong cuộc chạy đua ghế tổng thống vào năm 2012 thì đó là một điều “*tai hoạ*” (*catastrophic*) cho đảng Cộng Hoà.

Nhiều cuộc thăm dò dân ý đều xác nhận tình trạng này. Cuộc thăm dò của Viện Gallup vào ngày 19-10 cho thấy là bà Palin đã trở thành một trong những chính khách gây nhiều tranh cãi chia rẽ nhất hiện nay trên chính trường nước Mỹ. Kể từ sau khi bà đột ngột từ nhiệm chức vụ Thống đốc Alaska để theo đuổi những tham vọng cá nhân và cơ hội kiếm tiền, tỉ lệ ủng hộ của dân chúng giành cho bà đã tụt dưới mức 40% trong khi tỉ lệ chống đối đã vượt qua mức 50%.

Còn theo nhà báo Eugene Robinson, trong một bài bình luận trên tờ Washington Post đề ngày 17-11 với tựa đề “*Our Evita*”, so sánh bà Palin với nhân vật Evita Peron bên Á Căn Đình thích nổi đình nổi đám, đã đưa ra những con số từ một cuộc thống kê mới do Washington Post / ABC News thực hiện. Kết quả cho thấy là có đến 60% dân chúng Mỹ cho rằng bà Palin không đủ khả năng để làm tổng thống, trong đó có khoảng 53% nói rằng họ “*chắc chắn*” là không thể nào bỏ phiếu cho bà ta. Tuy nhiên, ông Robinson cũng ngạc nhiên trước con số 37% dân chúng cho rằng họ đang nghĩ đến việc này, trong đó có khoảng 9% là “*sẵn sàng*” bỏ phiếu ủng hộ cho bà Palin để làm tổng thống. Trong một đất nước với trên 300 triệu dân, tỉ lệ 9% này tính ra cũng có đến 27 triệu người rất “*hồ hởi sáng*” để đón mừng lãnh tụ thần tượng của mình. Và điều này giải thích vì sao vẫn có cả ngàn người chịu khó xếp hàng qua đêm để được mua sách và được diện kiến với bà Sarah Palin để được lưu lại kỷ niệm với chữ ký.

Câu chuyện thời sự

Nếu như bà Palin bị nhiều chiến lược gia bên trong đảng Cộng Hoà coi như là một thứ cùi hủi có thể gây nguy hại trong đường dài cho tương lai của đảng, tại sao các viên chức và lãnh tụ kỳ cựu bên trong đảng lại không thể dàn xếp để cho bà rút êm vào hậu trường ở tiểu bang Alaska để bà vui thú với trò săn bắn thú rừng mà bà có vẻ hãnh diện? Tại sao tên tuổi của bà Palin lại tiếp tục nổi lên giữa lúc nhiều người đã nhìn thấy rõ về những mâu thuẫn và sai lầm tệ hại trong những lời phát ngôn của bà?

Theo nhà báo Max Blumenthal, tác giả một cuốn sách nghiên cứu về đảng Cộng Hoà có tên là “Republican Gomorrah” và là một nhà nghiên cứu chính trị của Viện Nation Institute, trong một bài phân tích khá dài đăng trên hai diễn đàn HuffingtonPost.com và TomDispatch.com đề ngày 15-11 thì sự kiện bà Palin được nổi tiếng và thu hút nhiều người chú ý không phải chỉ đơn thuần dựa trên những con số của các cuộc thăm dò dân ý hoặc là từ những phân tích hay nhận định của các bình luận gia chính trị. Nó có thể bắt nguồn từ tâm lý của một thành phần dân chúng cơ hữu bên đảng Cộng Hoà, những người có niềm tin tôn giáo rất cao đến gần như cực đoan, và lúc nào cũng nghĩ rằng những giá trị nền tảng về niềm tin và tôn giáo của mình đang bị dẹp bỏ bởi những người theo khuynh hướng cấp tiến trong chính quyền, muốn tách rời ảnh hưởng của tôn giáo trong đời sống và chính quyền.

Vì thế nên khi nhấn mạnh đến yếu tố mình là một nạn nhân của những thành phần cấp tiến trong làng báo thiên tả, bà Palin bỗng tạo nên cho mình hình ảnh một nạn nhân đáng thương nhưng can đảm, và từ đó kết nối bà với những thành phần dân chúng này mà họ không cần suy nghĩ đến những phán đoán thực tiễn về chính trị. Đối với họ, bà Palin không phải là một chính khách nông nổi và loạn ngôn hoặc là một người thích nổi tiếng, mà là một phụ nữ sáng suốt và có nhan sắc trời cho nhưng lại biết bảo vệ những giá trị truyền thống, sẵn sàng nói lên cảm nghĩ của mình để bảo vệ những giá trị gọi là đặc thù của nước Mỹ này.

Tuy được coi là một nhân vật được nhiều người hăng say ủng hộ và ưa thích bên trong đảng Cộng Hoà, nhất là thành phần bảo thủ cực đoan, nhưng bà Sarah Palin cũng trở thành mối nguy to lớn và lâu dài cho tương lai của đảng Cộng Hoà. Sự gắn bó của bà với nhiều thành phần cử tri trung kiên của đảng Cộng Hoà tuy tạo nên sự hăng hái nơi nhóm dân chúng này nhưng lại có thể gây ra phản ứng lánh xa từ những thành phần cử tri trung dung hay độc lập, tương tự như trường hợp đối với những khuôn mặt bảo thủ cực hữu ăn khách từ trước tới nay như Rush Limbaugh, Glenn Beck, Bill O’Reilly v.v. . .

Sự có mặt của bà Palin sẽ gây ra nhiều khó khăn nhức nhối cho những khuôn mặt ôn hoà sáng giá bên đảng Cộng Hoà như các ông Mitt Romney hoặc Tim Pawlenty (Thống đốc Minnesota) bởi vì những người này không được coi như là những chính khách bảo thủ đúng nghĩa mà chỉ là những chính trị gia chạy theo thời cơ. Và bà Palin cũng không dễ dàng nao núng trước những lời tấn công hoặc chỉ trích từ đối phương. Khi bà đã trở thành thần tượng của nhiều người, thì những tiếng nói chỉ trích càng khiến cho sự ái mộ của những phần tử trung kiên càng tăng lên vì họ cho rằng chính cá nhân họ cũng bị chỉ trích hay tấn công tương tự. Bất cứ một ứng viên nào bên đảng Cộng Hoà dám có lời lẽ chỉ trích bà Palin trong kỳ vận động bầu cử sơ bộ vào năm 2012 coi như sẽ khó nhận được sự ủng hộ từ thành phần cử tri trung kiên này. Bà Palin càng bị chỉ trích thì giới này lại càng thấy gần gũi và ủng hộ bà ta hơn nữa.

Do đó, theo lời kết luận của nhà báo Max Blumenthal, nếu như bà Palin không trở thành nữ hoàng trong tương lai của đảng Cộng Hoà, thì bà cũng có khả năng ảnh hưởng đến vận mạng tương lai của đảng đem đến sự thành công của một chính trị gia nào đó, hoặc cũng có thể là đem đến sự tiêu vong uy tín của họ và của đảng luôn. Chúng ta đành phải tiếp tục chú ý để biết điều gì sẽ xảy ra trong thời gian tới.

Minh Thu

minhthu54@gmail.com

Houston, Texas 19-11-2009